

Leerkrachthandleiding

M5 - start

Fictie

Les 1 - 10 : 'Fien vindt het uit' of
'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Fien vindt het uit'	5
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1 - 5	6
Les 1	8
Les 2	12
Les 3	16
Les 4	18
Les 5	22
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6 - 10	25
Les 6	28
Les 7	30
Les 8	32
Les 9	34
Les 10	38
Antwoorden bij de verhaalkaart	41
Antwoorden kopieerbladen	43
Antwoorden toetsen	45
Kopieerbladen	49

Overzicht 'Fien vindt het uit'

Les	1-5	6-10
Bladzijde	5-41	42-81
Woorden van de week	het geruzie het heelal het punthoofd de inschrijving onverwacht de advertentie de verloofde de gedachte het volkstuintje de indringer de fik het vocht	geen schijn van kans toekomstige nagemaakt de musical het gebit het kikkerdril de toonbank schor het ontvangst hij beëindigt het voorgevoel de zending
Begrijpend lezen	- Bepalen van een thema van een tekst en eigen kennis hierover activeren (voorspellen). - Bij moeilijke woorden gebruik maken van voorkennis of de betekenis afleiden uit de context (verhelderen).	- De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten door de belangrijkste sleutelwoorden/zinnen uit het verhaal benoemen (samenvatten).
Facultatief: Technisch lezen op woordniveau	Woordcategorie: Woorden met -x-	Woordcategorie: Woorden met -c- als -k-
Toetsopdrachten*	Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen, 1 open vraag Woordenschat: 4 meerkeuzevragen, 1 open vraag	Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen, 1 open vraag Woordenschat: 4 meerkeuzevragen, 1 open vraag
Schrijfopdrachten**	Studiewijzer met een spreekwoord	Een vermissingsposter maken

***Toets:** Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

****Schrijfopdrachten:** Er kan voor gekozen worden om een schrijfopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1 - 5

'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun' - Harmen van Straaten

Let op: dit boek heeft verschillende titels (nieuwe druk), maar de inhoud is hetzelfde.

Fien wordt omringd door geheimen. Peggy doet mee aan een geheime wedstrijd en Juliano doet supergeheimzinnig. Zelfs meester Teun doet gek! Hoog tijd om uit te vinden wat dat voor geheimen zijn en nog veel meer. Hoe je een beste vriendin krijgt bijvoorbeeld. En waarom is het zo moeilijk om niet altijd de baas te spelen? En vooral: hoe zorg je ervoor dat alles weer goed komt als iedereen boos op je is? Fien zou Fien niet zijn als ze daar niet iets voor uit zou vinden. Fien telt voor tien!

De lesdoelen van les 1 - 5:

'Fien vindt het uit' / Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun' - Harmen van Straaten blz. 5 t/m 41	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens. - De leerlingen kunnen zich identificeren met Fien of één van de andere personages uit het boek. - De leerlingen denken erover na hoe je een nieuwe vriendschap aan kunt gaan (en kunt onderhouden).
Opdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen verbreden en verdiepen hun woordkennis. - De leerlingen hanteren strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen en het onthouden van woorden. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen het thema van de tekst bepalen en hun eigen kennis hierover activeren. - De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.
Woordcategorie: (facultatief)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen woorden met -x- correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een studiewijzer met een spreekwoord maken en maken hierbij gebruik van een spreekwoordenboek.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

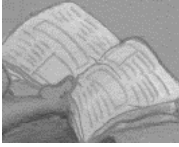
- Stel teams samen en bepaal de maatjes.
- Leg de teambakken klaar met boeken, werkschriften, spiekbrieven, ABCD blad met wasknijper per leerling, voldoende kopieën van teamwoordbonnen en een kopie van de teamlijst.*
- Leg een bakje klaar dat kan dienen als schatkist voor de teamwoordbonnen.
- Hang de woordmuur op.
- Zet het digibordschema 'Fien'* klaar (les 1-5).
- Leg A3 posters en tekenmateriaal klaar (les 1).
- Leg het kopieerblad woordenschat * klaar ('betekenisvolle zinnen', les 3).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 4)
- Leg het kopieerblad schrijfofdracht* klaar ('krantenbericht', les 5).

Facultatief:

- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 4).
- Leg het registratieformulier 'vloeiend lezen'* klaar (les 4).
- Leg de logboekjes klaar (les 4).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	het geruzie	7	<i>Boos op elkaar zijn, schelden op elkaar.</i>
1.	het heelal	8	<i>Oneindige ruimte in de lucht.</i>
1.	het punthoofd	9	<i>Uitdrukking om aan te geven dat je ergens gek van wordt.</i>
1.	de inschrijving	14	<i>Je naam opschrijven om je ergens voor op te geven.</i>
2.	onverwacht	16	<i>Gebeurtenis die je niet zag aankomen.</i>
2.	de advertentie	16	<i>Reclame in een krant of tijdschrift.</i>
2.	de verloofde	17	<i>Persoon met wie je gaat trouwen.</i>
2	de gedachte	19	<i>Iets dat je denkt.</i>
3.	het volkstuintje	20	<i>Stukje grond in je bezit, maar dat niet bij je huis ligt.</i>
3.	de indringer	21	<i>Iemand die zonder toestemming ergens naar binnen gaat.</i>
3.	de fik	23	<i>Brand, vuur.</i>
3.	het vocht	26	<i>De vloeistof.</i>

Les 1

**Samenwerk-
vaardigheid:**

Lesdoel:

- Door de teams te bepalen.

- De leerlingen kunnen het thema van de tekst bepalen en hun eigen kennis hierover activeren.

Materialen:

- 'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun', blz. 5 t/m 12
- Brain Game nr. 35, 'Vroemmm iek!'
- groepsvormingsactiviteit nr. 18, 'In de cirkel'
- A3-papier per team
- woordmuur
- werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 1

INTRODUCTIE

tip

Voordat u begint met de introductie van het nieuwe boek, blik dan eerst terug op het voorgaande boek.

"Vandaag is de start van een nieuwe periode in niveaugroep M5. Sommige onderdelen zijn nieuw in M5 en sommigen zijn hetzelfde als in E4/M5. Natuurlijk gaan we vandaag starten met een nieuw boek. Voordat we met het boek gaan beginnen gaan we eerst een naam en een yell bedenken voor de teams. Dit doen we zoals jullie dit gewend zijn: we overleggen eerst in het team en bedenken dan een teamnaam en een yell die daar goed bij past. Maar eerst gaan we een spel spelen en tijdens dit spel moet je goed samenwerken." **Speel Brain Game, nr. 35: 'Vroemmm iek!'**

tijd

5 minuten

TEAMNAAM EN TEAMLIJST

Zie Groepsvormingsactiviteiten, nr. 18: 'In de cirkel'

1. Uitleg. "Overleg in je team wat je hebt gedaan in de afgelopen tijd. Misschien heb je een bijzonder plekje bezocht of iets heel leuks gedaan in de vakantie. Schrijf of teken dat in jouw hoekje van de poster. Kijk of er ook iets is wat je allemaal gedaan hebt, misschien heb je allemaal wel een keer een ijsje gegeten of zijn jullie allemaal naar het pretpark geweest. Dat kun je dan gebruiken voor je teamnaam (en je teamyell). Als mijn teamleden en ik allemaal naar de dierentuin zijn geweest kunnen wij ons team bijvoorbeeld het 'dierentuinteam' noemen. Voordat we gaan overleggen, gaan we eerst even afspreken hoe we dat gaan doen. Wie weet nog met welke stem je gaat overleggen?" **DDU. Geef kort tijd om na te denken te overleggen met maatje en geef dan een beurt.** "Je overlegt met je overlegstem of fluisterstem. Een overlegstem is een zachte stem, je maatje en je team kunnen je stem dan horen, maar de rest van de klas niet. Ga nu in je team overleggen wat je hebt gedaan in de vakantie. We spreken af dat we om de beurt praten en zorg dat iedereen aan de beurt komt. Als iedereen de beurt heeft gehad ga je nadenken over wat jullie allemaal hetzelfde hebben en dan schrijf je dat in de middelste cirkel. Als er iets is wat jij alleen gedaan hebt en je teamleden niet dan schrijf je dat in je eigen cirkel. Voor het bedenken van jullie teamnaam en yell kijk je goed naar wat in de middelste cirkel staat." **Geef tijd voor overleg in het team.**

tijd

10 minuten

tip

Kijk of de opdracht goed begrepen wordt en stuur bij als dat nodig is.

Geef van elk team een leerling de beurt om de naam te zeggen en hoe ze daarop gekomen zijn, waardeer de originaliteit en of het een echte teamnaam is.

2. Schrijver van de dag. "Overleg wie van jullie de schrijver van de dag/week wordt. Die schrijft de naam op de A3 poster. Als jullie deze week nog meer bedenken wat je samen hebt, dan mag je dat erbij schrijven en tekenen."

Laat de schrijver de naam op de poster schrijven en hang de posters op in het lokaal.

3. Teamlijst. “In jullie teambakje ligt een teamlijst. Hierop noteert de schrijver van de dag/week de punten die het team verdient als er goed samengewerkt wordt. Elk team krijgt van mij 10 punten voor ‘Maak de opdracht af’ omdat het elk team gelukt is een echte teamnaam te bedenken. Aan het einde van de les mag ieder team de punten optellen en na vijf lessen gaan we kijken welk team het team van de week is geworden.”

///

SAMENWERKVAARDIGHEID

“Vandaag bepalen we aan welke samenwerkvaardigheid we gaan werken. Misschien is er nog een vaardigheid waarvan we vinden dat we daar nog wat meer mee moeten oefenen. Bespreek in je team welke vaardigheid dat kan zijn.”

tip

Lees eventueel de samenwerkvaardigheden nog een keer voor.

Geef tijd voor de opdracht en laat elk team zijn keuze vertellen. Kies voor de vaardigheid die het vaakst genoemd wordt en zeg dat de andere samenwerkvaardigheden zeker nog een keer aan bod komen. Kies een Brain Game die van toepassing is.

tip

tijd

5 minuten

Waardeer de inspanning van elk team dat tijdens het spel zijn best doet om de samenwerkvaardigheid te oefenen. Vier het goede resultaat eventueel ook met een yell.

///

VOORSPELLEN: NIEUW BOEK

Doel: De leerlingen kunnen het thema van de tekst bepalen en hun eigen kennis hierover activeren.

DDU

1. Ophalen van de kennis. “Dit nieuwe boek heet ‘Fien vindt het uit’ (of ‘Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun’), geschreven door Harmen van Straaten. Bekijk de voor- en achterkant van het boek eens. Lees ook het stuk tekst op de achterkant. Wat voor soort boek denken jullie dat dit is, een informatief boek of een boek met een verhaal?” **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.** “Dit verhaal gaat over Fien, zij zoekt een vriend of vriendin en ze houdt van uitvinden. Overleg in je team hoe jij het zou aanpakken als je graag een nieuwe vriendschap zou willen sluiten. Denk eerst zelf even na en ga dan met je team overleggen.”

tijd

GH

2. Opdracht. Laat de leerlingen met elkaar overleggen en komen tot een teamantwoord.

5 minuten

3. Uitwisselen met de groep. Kies een nummer voor de beurt. Stimuleer het geven van een compleet antwoord.

“Fien is niet zo goed in het maken van nieuwe vrienden.”

///

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

tijd

klaar

1. Lees alle woorden van de week voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
2. De leerlingen schrijven de woorden van de week en de bladzijdennummers op in het werkschrift.

10 minuten

klaaropdracht les 1

GH

3. Woorden van de week. “Vandaag gaan we kijken wat we van de eerste vier woorden weten. Het eerste woord is ‘het geruzie’. Als ik naar het woord kijk dan weet ik niet wat het hele woord betekent. Maar ik weet wel een deel van het woord betekent. In het woord staat het woord ‘ruzie’ en dat betekent dat je boos op elkaar bent. Wat zal ‘het geruzie’ dan betekenen? Denk zelf even na en overleg daarna met je maatje/team hoe je uit kunt leggen wat ‘het geruzie’ betekent.” **Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het maatje/team. Geef via het trekken van een lollystokje een beurt. Waardeer actief luistergedrag met punten voor het team.**

///

“Ik schrijf dit achter het woord op de woordmuur. Nu de andere woorden: ‘het heelaal’, ‘het punthoofd’ en ‘de inschrijving’. Bespreek met je maatje/team wat je weet van deze woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want

straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben.”

GH **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.**

///

→ **Noteer de suggesties op de woordmuur.**

4. Modeling. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.

VOORLEZEN

Doel: De leerlingen worden gestimuleerd in hun fantasie- en inbeeldingsvermogen en de leesmotivatie wordt vergroot.

tip *Tijdens het voorlezen kan ervoor gekozen worden om de leerlingen de teamposters af te laten maken.*

1. Voorlezen. Lees bladzijde 5 t/m 12 voor.

tip *Model tussendoor het verhelderen van moeilijke woorden. (bijv. ‘stampvoetend’ - blz. 5, ‘heelaal’ - blz. 7, ‘pruilmondje’ - blz. 7, ‘griepvirus’ - blz. 9.*

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

DDU **1. Voorspelling.** “Aan het begin van de les heb je een voorspelling gedaan over de soort tekst en over het thema. Nu heb je al een stuk gelezen. Denk je dat Fien op deze manier snel een nieuwe vriend of vriendin zal krijgen?” **DDU. Geef leerlingen tijd om na te denken en geef een aantal leerlingen de beurt.**

2. Woorden van de week. “De eerste vier woorden hebben we op de woordmuur geschreven. Voordat we gingen lezen hebben we wat we van de woorden wisten erbij geschreven. Als het goed is, weten we nu wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op drie verschillende manieren:

1. tekenen van het woord
2. uitbeelden van het woord
3. woordweb maken (zonder het woord in het midden te zetten)
4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH **Geef elk team een woord (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken.**

/// **Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.**

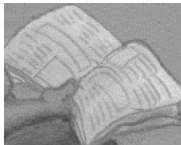
terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- voorspellen
- voorlezen
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en verhelderen

tip **Speel een Braingame naar keuze**

Les 2

Lesdoel: - De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.

Materialen: - 'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun', blz. 13 t/m 20
- werkschrift klaaropdracht les 2
- spiekbrief 'verhelderen'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- voorspellen
- voorlezen
vooruitblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

GH
→
///

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
2. Woorden van de week. "Elke dag helpen we elkaar om woorden te verhelderen. Vandaag gaan we kijken naar de woorden 5 t/m 8. Deze woorden staan in de tekst van vandaag. Wat weten we al van de woorden? Misschien ken je een deel van het woord, misschien weet je waar het woord mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de betekenis. Bespreek (één van) de woorden 5 t/m 8 en denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over (één van) de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**
"We weten nu al meer over de vier woorden van vandaag. Deze woorden komen in de tekst voor die we straks gaan lezen. De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."
3. Modeling. Als meerdere leerlingen de vraag naar betekenis niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.
4. Woordenlijst/bonnen. "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld."

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat moeilijke woorden in de tekst betekenen.

tip *Mogelijk weten de leerlingen goed wat ze moeten doen bij het verhelderen van woorden. De nadruk ligt nu vooral op de betekenis van woorden. Als de leerlingen de stappen van het verhelderen nog onvoldoende beheersen, doe het dan voor.*
1. Modeling. "We gaan bij dit boek vooral letten op woorden waar we de betekenis niet van kennen. Ik doe het even hardop voor." **Lees bladzijde 13 tot 'onverwacht'.** "De moeder van Sjoerd zegt dat het onverwacht was. Maar wat betekent dat? Ik moet een memo plakken en op mijn spiekbrief kijken wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Welke tip kan mij nu het beste helpen? Ik kijk op mijn spiekbrief en bedenk welke tip mij het beste kan helpen. Ik denk dat ik de context moet gebruiken. Ik lees het stukje nog een keer." **Lees de middelste alinea nog eens en doe dan hardop de denkstappen voor.** "Fien vraagt of Sjoerd er is en ze is verbaasd dat hij er niet is. De moeder legt dan uit dat het onverwacht is. Daarmee bedoelt

ze dat zij het ook nog niet zo lang wist. Dat is logisch want het kan zijn dat Sjoerd het gisteren ook nog niet wist dat hij bij zijn oma ging logeren. Ik haal de memo weg en kan nu verder lezen.”

tip Lees ook bladzijde 13 voor en model eventueel ook woorden als ‘kuchen’.
“Als je een stukje tekst tegenkomt waar je de betekenis niet van weet dan kun je daar een memo bij plakken. Vervolgens kijk je op de spiekbrieven wat je kan doen bij het verhelderen: gebruik de context, lees het nog een keer, gebruik wat je al weet of maak er een film van in je hoofd.”

NB Het gaat er niet om dat de leerlingen een precieze omschrijving kunnen geven van alle woorden of zinnen, maar vooral om het verwoorden van hun denkproces.

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 13 t/m 20.

tijd 10 minuten

klaar klaaropdracht les 2/woordbon

3. Maatjeswerk. “Nu ga je met je maatje de woorden bespreken die je zelf niet hebt kunnen verhelderen. Geef elkaar een tip en zeg niet voor.”

tijd 10 minuten

klaar duolezen: bladzijde 18 t/m 20

tip Als leerlingen weinig memo's hebben geplakt en snel met de opdrachten klaar zijn, kan de opdracht worden gegeven dat ze elkaar gaan overhoren. De één leest, en de ander stelt vragen over de (woorden van de) tekst.

3. Verhelderen team: bladzijde 13 t/m 20.

tip Loop tijdens het samenwerken rond en observeer of de maatjes/teams goed overleggen, bijvoorbeeld goed naar elkaar luisteren.

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

4. Verhelderen met de groep. “Overleg met je team of er nog woorden zijn met een memo. Begin bij bladzijde 13, daarna 14 tot en met 20.” **Geef de leerlingen tijd om samen te overleggen.** “In sommige teams hebben niet alle woorden kunnen verhelderen, maar in andere teams wel. Hoe zouden we elkaar nu kunnen helpen? Overleg in je team.”

Geef de leerlingen tijd om samen te overleggen en geef een beurt.

“We kunnen elkaar helpen door de tips die in een team gebruikt zijn door te geven aan een ander team.” **Spreek op deze manier alle bladzijden door. Leg de woorden uit die nog niet zijn verhelderd. Waardeer een goede samenwerking met punten.**

///

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

1. Woorden van de week. “We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de middelste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren:

1. tekenen van het woord

2. uitbeelden van het woord

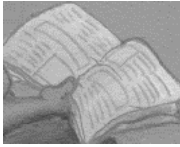
3. woordweb

4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken.

/// Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.

- facultatief** **Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 5).**
- terugblik** - woorden van de week
 - lezen en verhelderen
 - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)
- vooruitblik** - woorden van de week (kopieerblad 'betekenisvolle zinnen')
 - lezen en verhelderen

Les 3

Lesdoel: - De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.

Materialen: - 'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun', blz. 21 t/m 28
- werkschrift, klaaropdracht les 3
- spiekbrieven 'verhelderen'
- kopieerblad les 3, 'betekenisvolle zinnen'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen

vooruitblik - woorden van de week (kopieerblad 'betekenisvolle zinnen')
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

GH

→
///

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en lees ze daarna nog eens in koor.

2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**

3. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

4. Woordenlijst/bonnen. "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld."

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat moeilijke woorden in de tekst betekenen.

tip *Mogelijk weten de leerlingen goed wat ze moeten doen bij het verhelderen van woorden. De nadruk ligt nu vooral op de betekenis van woorden. Als de leerlingen de stappen van het verhelderen nog onvoldoende beheersen, doe het dan voor (zie les 1 en 2).*

1. Zelfstandig lezen: bladzijde 21 t/m 28 en memo's plakken.

tijd 10 minuten

klaar klaaropdracht les 3/woordbon

2. Maatjeswerk. "Nu ga je met je maatje de woorden bespreken die je zelf niet hebt kunnen verhelderen. Geef elkaar een tip en zeg niet voor."

tijd 10 minuten

klaar duolezen: bladzijde 27 en 28

tip *Als leerlingen weinig memo's hebben geplakt en snel met de opdrachten klaar zijn, kan de opdracht worden gegeven dat ze elkaar gaan overhoren. De één leest, en de ander stelt vragen over de (woorden van de) tekst.*

3. Verhelderen team: bladzijde 21 t/m 28. "Overleg met je team of er nog woorden zijn met een memo en probeer deze samen te verhelderen."

tip *Loop tijdens het samenwerken rond en observeer of de maatjes/teams goed overleggen, bijvoorbeeld goed naar elkaar luisteren.*

///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

4. Verhelderen met de groep. “We gaan per bladzijde kijken of er nog woorden niet verhelderd zijn en geven elkaar tips. Sla allemaal bladzijde 21 open. Welk team heeft hier nog memo bij een woord? Niemand? Dat betekent dat jullie alle woorden kunnen lezen en begrijpen! Gaan we naar bladzijde 22. Ik zie daar een team dat nog een woord heeft met een memo. Vertel om welk woord het gaat.” **Laat een leerling het woord vertellen of aanwijzen.** “Wie van een ander team kan dit team een tip geven?” **Geef een leerling de beurt. Spreek op**

///

deze manier alle bladzijden door. Leg de woorden uit die nog niet verhelderd zijn.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen.

1. Woorden van de week. “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met betekenisvolle zinnen.” **Geef tijd voor het maken van het werkblad.**

facultatief

“Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben.” **Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij de zin.**

Laat de leerlingen per zin steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.

///

facultatief

Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 5).

terugblik

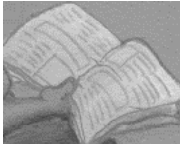
- woorden van de week (kopieerblad ‘betekenisvolle zinnen’)
- lezen en verhelderen
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

voorblik

- toets
- voorbereiding schrijfpodricht

facultatief

- uitleg logboekje en boekenclub
- woordrijtjes

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen:

- 'Fien', blz. 29 t/m 35
- toetsboekje, weektoets les 4
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:

- Tips en Tops
- Logboekje (uitdelen)
- werkschrift les 4
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week (kopieerblad 'betekenisvolle zinnen')
- lezen en verhelderen

vooruitblik - toets
- voorbereiding schrijfo opdracht
- uitleg boekenclub & logboekje (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling (uit elkaar).
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.

3. Zelfstandig lezen: blz. 29 t/m 35 en de vragen maken.

tijd 30 minuten

klaar klaaropdrachten afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." *Oefen dit eventueel.* **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

tijd 10 minuten

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. "Om goed te leren lezen is het belangrijk dat je niet alleen op school leest, maar ook thuis leest. Als je thuis iets hebt gelezen, bijvoorbeeld een stukje uit een leesboek of uit een stripboek, dan kun je een opdracht maken uit je leeslogboekje. Iedere week kun je kiezen uit twee opdrachten. Je moet er altijd ééntje maken. Vanaf de volgende keer gaan we elke

week de logboekjes bespreken. Vandaag bespreek je samen met je maatje/team alvast de opdrachten voor de volgende keer.” **Deel de logboekjes uit.**

tijd
tip
///

10 minuten

Observeer of de maatjes goed overleggen.

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

2. Boekenclub. *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan hij of zij ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school.*

3. Opdracht: Voorlezen en geven van Tips & Tops. “De lezer leest eerst 5 minuten voor. Hierna vullen de teamleden de Tips en Tops in vervolgens bespreek je met elkaar de Tips en de Tops.”

tijd
///

10 minuten

Observeer of de teamleden goed overleggen en samenwerken. Geef punten als de teamleden elkaar goed helpen.

4. Voorlezen aan de groep. Geef de leerlingen die dat willen de tijd om hun stukje voor te lezen. “Ik ben benieuwd welke tips en tops jouw team jou gegeven heeft.” **Geef de teams de tijd om te overleggen en hun antwoord te geven.** “Ik ben echt trots op jullie, niet alleen kunnen jullie al prachtig lezen, jullie helpen elkaar ook om steeds beter te worden.”

///
tip

Geef punten.

De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.

FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → WOORDEN MET -X-

Doel: De leerlingen kunnen woorden met -x- correct en vloeiend lezen.

DDU

1. Uitleg. “We lezen woordrijtjes om te oefenen met het lezen van moeilijkere woorden. Vandaag oefenen met woorden met een -x-. Fien vertelde expres een leugentje om binnen te komen. In het woord expres staat een -x- en dat spreek je uit als -ks-. Trees bestelt een taxi. In welk woord hoor je nu een -x-?” **DDU.** “Ook in het woord taxi wordt de -x- uitgesproken -ks-. Als je dit weet dan kun je de woorden met een -x- beter en sneller lezen. In het eerste rijtje staan woorden met een -x- en in het laatste rijtje staan de lastige woorden van de hoofdstukken die we deze week gelezen hebben.”

2. Lees de woorden van les 4 in het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.

tip

Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven.

→

Noteer welke leerlingen de rijtjes vloeiend en correct kunnen lezen (vloeiend lezen).

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een studiewijzer maken met een spreekwoord.

DDU

1. Uitleg. “De volgende keer gaan jullie weer werken aan een schrijfopdracht en ik ga vandaag alvast de uitleg hierover geven. Deze week hebben we een paar spreekwoorden gehoord. We weten nu bijvoorbeeld wat ‘een buik vol’ betekent. Een uitdrukking of een spreekwoord is figuurlijk taalgebruik. Dat betekent dat je met woorden iets anders bedoelt dan dat je het zegt. Het tegenovergestelde van figuurlijk taalgebruik is letterlijk taalgebruik. Je zegt dan precies wat je bedoelt.”

2. Uitleg. “Een voorbeeld van een uitdrukking, en dus figuurlijk taalgebruik is: ‘Nu breekt mijn klomp!’. Dit betekent dat ik heel verbaasd ben. Weet jij nog een spreekwoord of uitdrukking?”

DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.

3. Opdracht. “In de volgende les ga je een studiewijzer maken bij een spreekwoord. Je zoekt met je team in het spreekwoordenboek (of op het kopie) vier spreekwoorden op met het woord tand of tanden (eventueel mond). Daarna spreek je af wie met welk spreekwoord gaat

werken. Het spreekwoord schrijf je bovenaan het A4. Je zet de betekenis onderaan het A4. Maak vervolgens een tekening die uitbeeldt wat er letterlijk staat. Bij het spreekwoord 'Met je mond vol tanden staan' kun je bijvoorbeeld een persoon met een mond tekenen met daarin heel veel tanden. Met behulp van de afvinklijst controleer je of je het spreekwoord goed geschreven hebt, of je op hoofdletters en punten hebt gelet, of de tekening bij het spreekwoord past en of je zelf ook de betekenis van het spreekwoord weet."

AFRONDING

facultatief 1. Woorden van de week. Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 5).

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

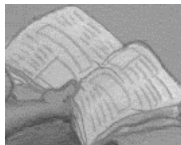
→ facultatief

- uitleg boekenclub: "Wie leest de volgende keer?" **Zet de namen op het bord.**
- deel de logboekjes uit: "Deze nemen jullie mee naar huis."
- woordrijtjes

vooruitblik

- schrijfpdracht
- team van de week

tip **Speel een Brain Game naar keuze.**

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een studiewijzer maken met een spreekwoord.

Materialen: - 'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun', blz. 36 t/m 41
 - werkschrift les 5
 - kopieerblad schrijfpdracht, les 5
 - spreekwoordenboek (of kopie blz. 63 *mond* en blz. 95 *tand*) per team/tweetal

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
 - voorbereiding schrijfpdracht
 - uitleg boekenclub & logboekje (facultatief)
 - woordrijtjes (facultatief)

vooruitblik - schrijfpdracht
 - team van de week

FACULTATIEF: WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.

2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH **3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.**

/// **Waardeer een goede samenwerking met punten.**

SCHRIJFPDRACHT: STUDIEWIJZER MAKEN MET EEN SPREEKWOORD

Doel: De leerlingen kunnen een studiewijzer maken met een spreekwoord.

tip **1. Terugblik/voorlezen.** "Vandaag ga ik eerst het hoofdstuk aan jullie voorlezen. Let tijdens het voorlezen op of je nog een andere uitdrukking of spreekwoord hoort waar het woord 'tand' of 'tanden' in voor komt. *Laat de kinderen eventueel meelesen en een memo plakken.*

DDU **Lees bladzijde 36 t/m 41 voor. DDU. Geef na het voorlezen tijd voor nadenken, overleg met maatje en het geven van een antwoord. Waardeer het met punten voor het team.** "Het spreekwoord is: 'Een tandje bijzetten' en dat betekent dat je nog harder je best moet doen."

/// **2. Opdracht.** "Zoek met je team in het spreekwoordenboek (of op het kopie) vier spreekwoorden op met het woord tand of tanden (eventueel mond). Spreek daarna af wie met welk spreekwoord gaat werken."

tip *Zie spreekwoordenboek, blz. 95 (tand) of blz. 63 (mond). Indien nodig: laat zien hoe je in het spreekwoordenboek het woord tand/tanden kan vinden.*

3. Klad. "In het werkschrift bij les 5 staat een afvinklijst met punten waar je op moet letten. In niveaugroep E4 schreven jullie eerst de kladversie en keken jullie daarna op de lijst of je aan alles had gedacht. In niveaugroep M5 kijk je voordat je begint met schrijven naar de punten op de afvinklijst. Als je goed hebt nagedacht over de punten schrijf je jouw spreekwoord op de kladversie. Je zet ook de betekenis eronder. Maak vervolgens een tekening die uitbeeldt wat er letterlijk staat. Als je de punten allemaal in je studiewijzer hebt verwerkt ga je de punten afvinken. Onderaan de bladzijde zie je een voorbeeld van een poster van het spreekwoord 'Met lange tanden eten'."

tijd 15 minuten

	<p>4. Maatjeswerk. De maatjes geven elkaar tips voor het verbeteren van het werkstuk met behulp van de afvinklijst.</p> <p>5. Netversie. Spreekwoord en bijpassende tekening in het net op papier zetten.</p>
tijd	<u>15 minuten</u>
klaar	voorbereiden op de presentatie
///	<p>Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.</p> <p>6. Laat de teams (één van) de opdracht(en) presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.</p>
tijd	<u>15 minuten</u>
	<p>7. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je de volgende keer anders/hetzelfde doen?") voor de volgende keer.</p>
tijd	<u>5 minuten</u>
///	<p>Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.</p> <p>→ <i>Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om aan de eisen van de schrijfp opdracht te voldoen.</i></p>

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

///	<p>1. Schatkist. "In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende keer. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar mooie zinnen laten horen."</p> <p>Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon een goede betekenis heeft. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld.</p>
	<p>2. Woorden van de week. "Vanaf de volgende les gaan we in de woordenlijst ook de betekenissen opschrijven. Aan het einde van de komende week gaan we die woordenlijsten ook inleveren. Jullie hebben als team de verantwoordelijkheid dat deze woordenlijsten af komen. Daar kunnen jullie punten mee verdienen."</p>
	<p>3. Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als 'team van de week'.</p> <p>"Tel het aantal punten dat je vandaag hebt verdiend en overleg met elkaar waarom ik jullie die punten heb gegeven. Tel vervolgens het totaal aantal punten bij elkaar op. Wie is het team van de week?"</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - samenwerkingvaardigheid - schrijfp opdracht - team van de week
voorblik	- verder lezen in 'Fien vindt het uit'/'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun'.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6 - 10

De lesdoelen van les 6 - 10:

'Fien vindt het uit' - Harmen van Straaten blz. 42 t/m 89	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens. - De leerlingen kunnen zich identificeren met Fien of één van de andere personages uit het boek. - De leerlingen denken erover na hoe je een nieuwe vriendschap aan kunt gaan (en kunt onderhouden).
Opdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen verbreden en verdiepen hun woordkennis. - De leerlingen hanteren strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen en het onthouden van woorden. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context. - De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten met behulp van de verhaalkaart.
Woordcategorie: (facultatief)	- De leerlingen kunnen woorden met -c- (als -k-) correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	- De leerlingen kunnen een poster maken met hierop kenmerken van Sjoerd.

Voorbereiding (voorafgaand aan les 6 - 10):

- Leg de teambakjes met de nieuwe teamlijsten* klaar.
- Zet het digibordschema 'Fien' les 6-10* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg het kopieerblad woordenschat* klaar ('afbeeldingen' les 8).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 9).
- Leg het kopieerblad schrijfofdracht* klaar ('vermissingsposter', les 10).

Facultatief:

- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 9).
- Print het kopieerblad 'Vloeiend lezen'* (les 9).

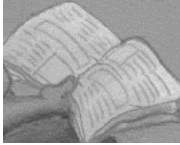
* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les Woorden van de week

- 6. geen schijn van kans (uitdr.)
- 6. toekomstige
- 6. nagmaakt
- 6. de musical
- 7. het gebit
- 7. het kikkerdril
- 7. de toonbank
- 7. schor
- 8. het ontvangst
- 8. hij beëindigt
- 8. het voorgevoel
- 8. de zending

Blz. Betekenis

- 43 *Geen enkele kans.*
- 44 *Wat later gaat gebeuren.*
- 45 *Nadoen wat iemand anders eerder gedaan heeft.*
- 47 *Toneel waarbij een deel van de tekst gezongen wordt.*
- 50 *Al je tanden en kiezen.*
- 50 *Kikkereieren.*
- 54 *Lange tafel in een winkel waarachter de verkoper staat.*
- 55 *Als je stem een beetje raspend klinkt.*
- 59 *Het krijgen van iets.*
- 59 *Er een einde aan maken.*
- 59 *Gevoel dat een bepaald iets gaat gebeuren.*
- 60 *Spullen die verstuurd worden.*

Les 6

**Samenwerk-
vaardigheid:**

- Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

Materialen:

- 'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun', blz. 42 t/m 49
- woordmuur
- werkschrift, klaaropdracht les 6
- spiekbrief 'samenvatten'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

"Vandaag gaan we verder lezen in het boek 'Fien vindt het uit', maar eerst gaan we een samenwerkvaardigheid bepalen voor deze week. Kijk maar eens op de poster 'Samenwerkvaardigheden'. Welke samenwerkvaardigheid kiezen we voor deze week?"

Lees eventueel de doelen en het bijbehorende gedrag voor. Geef de leerlingen tijd om te overleggen en antwoord te geven. Doe daarna een groepsactiviteit, bijvoorbeeld nr. 3: 'Binnen/buiten kring'.

tip

De leerlingen kunnen een samenwerkvaardigheid kiezen voor de hele groep of alleen voor hun eigen team. Zet de vaardigheid op het bord of (in het geval van teamdoelen) bij de teamposters. "We gaan deze week hier (noem de vaardigheid) vooral op letten. De komende lessen gaan we steeds een deel van het verhaal samenvatten. Maar eerst gaan we kijken naar de woorden van de week."

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

**tijd
klaar**

1. Lees alle woorden van de week voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
2. De leerlingen schrijven de woorden van de week in het werkschrift in de woordenlijst.

10 minuten

klaaropdracht les 6/woordbon

GH

3. Woorden van de week. "Bespreek met je team wat je weet van de eerste vier woorden. Misschien ken je een deel van het woord, misschien weet je waar het woord mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de betekenis. Bespreek (één van) de woorden en denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over (één van) de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer samenwerking met punten.** "Vanaf vandaag gaan jullie steeds de betekenis van elk woord in een goede zin onder de woorden op te schrijven in het werkschrift. Dit kun je doen als je klaar bent met je werk. In de laatste les van deze week gaan we de woordenlijst inleveren. Zorg ervoor dat iedereen deze lijst af heeft, want jullie kunnen hier punten mee verdienen."

**→
///**

4. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

LEZEN EN SAMENVATTEN: VERHAALKAART

Doel: De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

DDU

1. Uitleg. "Vandaag gaan we een stuk tekst samenvatten. Met samenvatten gaan we op zoek naar de belangrijkste woorden en zinnen uit de tekst. Zo kun je een tekst goed navertellen. Een stuk tekst samenvatten is best lastig. Daarom gebruiken we een hulpmiddel. Weten jullie nog welk hulpmiddel je kunt gebruiken bij het samenvatten van een verhaal? Kijk maar eens op je spiekbrief." **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te**

denken en te overleggen met hun maatje. Geef een leerling de beurt. “Bij het samenvatten van een verhaal kunnen we een verhaalkaart gebruiken. Kijk maar eens naar het bord.” **Laat de verhaalkaart van E4/M5 zien op het digibord (website Success for All/algemene materialen M5).** “Op de verhaalkaart komen allemaal aanwijzingen die belangrijk zijn voor het verhaal. Over wie gaat het, waar gebeurt het, hoe begint de tekst die je hebt gelezen en hoe loopt het af. Als je al deze onderdelen bij elkaar neemt, heb je het verhaal samengevat. Ieder team krijgt een ander onderdeel van de verhaalkaart om te beantwoorden. Anders dan in E4 ga je eerst zelf op zoek naar de aanwijzingen voor de verhaalkaart door tijdens het lezen op memo’s te plakken. Hierna bespreek je de memo’s met je maatje.”

2. Modeling. “Ik doe het even voor. Stel dat mijn team het onderdeel ‘Waar?’ heeft gekregen. Dan ga ik tijdens het lezen goed opletten welke plaatsen ik tegenkom.” **Lees bladzijde 42 voor.** “Ik lees al in de eerste zin dat Fien in de klas zit. Ik plak een memo op: ‘in de klas’. Ben ik nu al klaar met mijn opdracht? Nee, ik moet eerst alle bladzijden goed doorlezen om erachter te komen of de hoofdpersonen steeds op dezelfde plek blijven. Misschien moet ik wel meerdere memo’s plakken. Elke keer als je een aanwijzing voor de verhaalkaart leest, plak je daar een memo op. Met je maatje ga je straks de memo’s vergelijken en samen met je team bedenken je een compleet antwoord bij het onderdeel van de verhaalkaart.” **Verdeel de onderdelen van de verhaalkaart.**

NB *Het kan voorkomen dat de tekst op sommige onderdelen geen antwoord biedt. Geef aan dat ze zelf een passend antwoord mogen verzinnen.*

3. Zelfstandig lezen en memo’s plakken: bladzijde 42 t/m 49.

tijd 10 minuten
klaar woordenlijst, klaaropdracht les 6

4. Maatjeswerk: memo’s vergelijken en bespreken.

tijd 10 minuten
klaar duolezen: bladzijde 48 en 49

5. Opdracht. Laat de leerlingen met elkaar overleggen en komen tot een teamantwoord.

GH **6. Uitwisselen met de groep. Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord.**

Vraag af en toe even na aan een ander teamlid of dit echt het teamantwoord is.

→ **7. Samenvatten. Schrijf de antwoorden mee op het digibord. Als ieder team een antwoord heeft gegeven, vat dan de hele tekst kort samen.**

tip *Zie handleiding: ‘Antwoorden bij de verhaalkaart’.*

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

1. Woorden van de week. “We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de middelste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

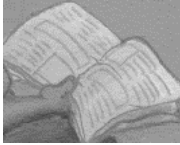
GH **Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken.**

/// **Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.**

terugblik - woorden van de week
- lezen en samenvatten

voorblik

- woorden van de week
- lezen en samenvatten

Les 7

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

Materialen: - 'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun', blz. 50 t/m 57
- werkschrift, klaaropdracht les 7
- spiekbrief 'samenvatten'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik	- samenwerkvaardigheid - woorden van de week - lezen en samenvatten
vooruitblik	- woorden van de week - lezen en samenvatten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

GH

→
///

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. Woorden van de week. "Elke dag helpen we elkaar om woorden te verhelderen. Vandaag gaan we kijken naar de woorden 5 t/m 8. Deze woorden staan in de tekst van vandaag. Wat weten we al van de woorden? Misschien ken je een deel van het woord, misschien weet je waar het woord mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de betekenis. Bespreek (één van) de woorden 5 t/m 8 en denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over (één van) de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**

"We weten nu al meer over de vier woorden van vandaag. Deze woorden komen in de tekst voor die we straks gaan lezen. De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."

3. Modeling. Als meerdere leerlingen de vraag naar betekenis niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

4. Woordenlijst/bonnen. "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld."

LEZEN EN SAMENVATTEN: VERHAALKAART

Doel: De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

1. Uitleg. "Vandaag gaan we net als in de vorige les een stuk tekst samenvatten. Met samenvatten gaan we op zoek naar de belangrijkste woorden en zinnen uit de tekst. Zo kun je een tekst goed navertellen. Een stuk tekst samenvatten is best lastig. Een verhaalkaart is een goed hulpmiddel bij het samenvatten van een verhalende tekst." **Laat de verhaalkaart van E4/M5 zien op het digibord (website Success for All/algemene materialen M5).**

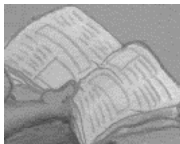
"Op de verhaalkaart komen allemaal aanwijzingen die belangrijk zijn voor het verhaal. Over wie gaat het, waar gebeurt het, hoe begint de tekst die je hebt gelezen en hoe loopt het af. Als je al deze onderdelen bij elkaar neemt, heb je het verhaal samengevat. Ieder team krijgt een ander onderdeel van de verhaalkaart om te beantwoorden. Je gaat eerst zelf op zoek naar de aanwijzingen voor de verhaalkaart door tijdens het lezen op memo's te plakken. Hierna bespreek je de memo's met je maatje en samen met je team bedenkt je een compleet

NB	antwoord bij het onderdeel van de verhaalkaart." Verdeel de onderdelen van de verhaalkaart. <i>Het kan voorkomen dat de tekst op sommige onderdelen geen antwoord biedt. Geef aan -nadat de kinderen tot deze conclusie zijn gekomen- dat ze zelf een passend antwoord mogen verzinnen.</i>
tijd klaar	2. Zelfstandig lezen en memo's plakken: <u>bladzijde 50 t/m 57</u>. <u>10 minuten</u> klaaropdracht les 7/woordbon
tijd klaar	3. Maatjeswerk: memo's vergelijken en bespreken. <u>10 minuten</u>
GH	duolezen: <u>bladzijde 56 en 57</u> 4. Opdracht. Laat de leerlingen met elkaar overleggen en komen tot een teamantwoord. 5. Uitwisselen met de groep. Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord. <i>Vraag af en toe even na aan een ander teamlid of dit echt het teamantwoord is.</i>
///	6. Samenvatten. Schrijf de antwoorden mee op het digibord. Als ieder team een antwoord heeft gegeven, vat dan de hele tekst kort samen. Zie handleiding: 'Antwoorden bij de verhaalkaart'. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

	1. Woorden van de week. "We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de middelste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..)."
GH	Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken.
///	Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.
facultatief	Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 10).
terugblik	- woorden van de week - lezen en samenvatten - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)
vooruitblik	- woorden van de week (kopieerblad 'afbeeldingen') - lezen en samenvatten

Les 8

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

Materialen:

- 'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun', blz. 58 t/m 65
- werkschrift, klaaropdracht les 8
- spiekbrieven 'samenvatten'
- kopieerblad les 8, 'afbeeldingen'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en samenvatten

vooruitblik

- woorden van de week (kopieerblad 'afbeeldingen')
- lezen en samenvatten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

GH

→
///

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en lees ze daarna nog eens in koor.

2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**

3. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

4. Woordenlijst/bonnen. "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld."

LEZEN EN SAMENVATTEN: VERHAALKAART

Doel: De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

1. Uitleg. "Vandaag gaan we net als in de vorige les een stuk tekst samenvatten. Met samenvatten gaan we op zoek naar de belangrijkste woorden en zinnen uit de tekst. Zo kun je een tekst goed navertellen. Een stuk tekst samenvatten is best lastig. Een verhaalkaart is een goed hulpmiddel bij het samenvatten van een verhalende tekst." **Laat de verhaalkaart van E4/M5 zien op het digibord (website Success for All/ algemene materialen M5).**

"Op de verhaalkaart komen allemaal aanwijzingen die belangrijk zijn voor het verhaal. Over wie gaat het, waar gebeurt het, hoe begint de tekst die je hebt gelezen en hoe loopt het af. Als je al deze onderdelen bij elkaar neemt, heb je het verhaal samengevat. Ieder team krijgt een ander onderdeel van de verhaalkaart om te beantwoorden. Je gaat eerst zelf op zoek naar de aanwijzingen voor de verhaalkaart door tijdens het lezen op memo's te plakken. Hierna bespreek je de memo's met je maatje en samen met je team bedenk je een compleet antwoord bij het onderdeel van de verhaalkaart." **Verdeel de onderdelen van de verhaalkaart.**

NB

Het kan voorkomen dat de tekst op sommige onderdelen geen antwoord biedt.

Geef aan -nadat de kinderen tot deze conclusie zijn gekomen- dat ze zelf een passend antwoord mogen verzinnen.

tijd	2. Zelfstandig lezen en memo's plakken: bladzijde 58 t/m 65.
klaar	<u>10 minuten</u> woordenlijst, klaaropdracht les 8
tijd	3. Maatjeswerk: memo's vergelijken en bespreken.
klaar	<u>10 minuten</u> duolezen: <u>bladzijde 64 en 65</u>
GH	4. Opdracht. Laat de leerlingen met elkaar overleggen en komen tot een teamantwoord.
tip	5. Uitwisselen met de groep. Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord.
→	<i>Vraag af en toe even na aan een ander teamlid of dit echt het teamantwoord is.</i>
tip	6. Samenvatten. Schrijf de antwoorden mee op het digibord. Als ieder team een antwoord heeft gegeven, vat dan de hele tekst kort samen.
///	<i>Zie handleiding: 'Antwoorden bij de verhaalkaart'.</i> Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.

1. Woorden van de week. "Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met afbeeldingen." **Geef tijd voor het maken van het werkblad.**
 "Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben." **Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij het plaatje.**

facultatief Laat de leerlingen per plaatje steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft.
 Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.

/// Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 10).

terugblik

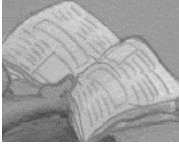
- woorden van de week (kopieerblad 'afbeeldingen')
- lezen en samenvatten
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

vooruitblik

- toets
- voorbereiding schrijfpdracht

facultatief

- boekenclub: "Wie gaat er lezen?"
- logboekje: "De volgende keer meenemen naar school!"
- woordrijtjes

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen:

- 'Fien', blz. 66 t/m 72
- toetsboekje, weektoets les 9
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:

- Tips en Tops
- Logboekje
- werkschrift les 9
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week (kopieerblad 'afbeeldingen')

- lezen en samenvatten

vooruitblik - toets

- voorbereiding schrijfo opdracht

- logboekje & boekenclub (facultatief)

- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling (uit elkaar).

2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.

3. Zelfstandig lezen: blz. 66 t/m 72 en de vragen maken.

toets

tijd 30 minuten

klaar klaaropdrachten afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." *Oefen dit eventueel.* **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

tijd 10 minuten

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. "Vandaag ga je samen met je maatje/team de opdracht bespreken die je thuis hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt."

tijd 10 minuten

tip *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten**

2. Boekenclub. *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan hij of zij ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school.*

3. Uitleg. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn thuisleesboek gaat voorlezen. We hebben ook af gesproken dat je voor het lezen aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Dan begrijpen zij beter waar het verhaal over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”

tijd 10 minuten

4. Tips & Tops. De teamleden vullen het lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een Tip of een Top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”

tijd 10 minuten

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten**

5. Delen met de groep. Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan Tops geven.

tip *De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.*

FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → WOORDEN MET EEN -C- ALS -K-

Doel: De leerlingen kunnen woorden met -c- (als -k-) correct en vloeiend lezen.

DDU **1. Uitleg.** “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Vandaag oefenen met woorden met een -c-. Bijvoorbeeld het woord computer. Met welke letter begint ‘computer’?” **DDU.** “Hoe spreek je deze -c- uit?” **DDU.** “De -c-spreek je bij deze woorden uit als -k-. Als je dit weet dan kun je de woorden met een -c- beter en sneller lezen. In het eerste rijtje staan woorden met een -c- die klinkt als een -k- en in het laatste rijtje staan de lastige woorden van de hoofdstukken die we deze week gelezen hebben. Daaronder staan de rijtjes die we de vorige keer geoefend hebben.”

2. Lees de woorden van les 9 in het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen de leerlingen van beurt.

tip *Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven.*

→ **Noteer welke leerlingen de rijtjes vloeiend en correct kunnen lezen (vloeiend lezen).**

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een poster maken met hierop kenmerken van Sjoerd.

DDU **1. Uitleg.** “De volgende keer gaan jullie weer werken aan een schrijfopdracht en ik ga vandaag alvast de uitleg hierover geven. Het hoofdstuk dat we in de volgende les gaan lezen heet: ‘Waar is Sjoerd?’ Ik denk dat Sjoerd weg is en dat niemand hem kan vinden. Wat kun je doen als iemand vermist is?” **DDU.** **Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een leerling de beurt.**

2. Opdracht. “De volgende keer ga je een vermissingsposter maken. Je gaat vandaag alvast nadenken wat er allemaal op deze poster moet komen te staan. Er moet een titel boven de poster komen, een beschrijving van Sjoerd (hoe ziet hij eruit?), een tekening van Sjoerd en een tip wat iemand moet doen als diegene Sjoerd gezien heeft. Let erop dat je de eigennamen schrijft met hoofdletter. Een eigenaam is een naam van een persoon of plaats, zoals Sjoerd en Fien. Dit schrijven we met hoofdletter. Ook als dit niet aan het begin van de zin staat. Lees alvast de afvinklijst goed door, dan kun je de volgende keer gelijk met de opdracht beginnen.”

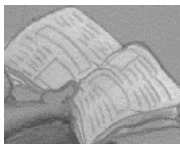
AFRONDING

facultatief **1. Woorden van de week. Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 10).**

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfopdracht
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

- **facultatief**
- uitleg boekenclub: "Wie leest de volgende keer?" **Zet de namen op het bord.**
 - deel de logboekjes uit: "deze nemen jullie mee naar huis."
 - woordrijtjes
- vooruitblik**
- schrijfpdracht
 - team van de week
- tip** **Speel een Brain Game naar keuze.**

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een poster maken met hierop kenmerken van Sjoerd.

Materialen: - 'Fien vindt het uit' / 'Fien. Gezocht: vriend(in) door dik en dun', blz. 73 t/m 81
- werkschrift les 10
- kopieerblad netversie schrijfpdracht per team

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- logboekje & boekenclub (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

vooruitblik - schrijfpdracht
- team van de week

FACULTATIEF: WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.

2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH **3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.**

/// **Waardeer een goede samenwerking met punten.**

SCHRIJFPDRACHT: VERMISSINGSPOSTER MAKEN

Doel: De leerlingen kunnen een poster maken met hierop kenmerken van Sjoerd.

DDU **1. Voorlezen: bladzijde 73 t/m 81.** "Gelukkig hebben ze Sjoerd gevonden. Stel dat ze Sjoerd niet hadden gevonden. Misschien hadden ze een vermissingsposter moeten maken met een beschrijving van Sjoerd. Dit gaan wij vandaag voor hen doen. We gaan eerst kijken wat we weten over hoe Sjoerd eruit ziet; kijk maar naar bladzijde 78 (en 63). Wat weet je nu over Sjoerd?" **DDU. Geef tijd voor nadenken, overleg met maatje en het geven van een antwoord. Waardeer goede samenwerking met punten.** "Hij heeft een rond brilletje op, een gestreept T-shirt aan en stijl blond haar. We moeten ook nog bedenken wat de mensen moeten doen als ze Sjoerd gevonden hebben. Wie heeft een idee?" **DDU. Waardeer goede samenwerking met punten.** "Ze kunnen dan bijvoorbeeld tegen Sjoerd zeggen dat hij naar het huis moet gaan van Fien, of naar het piratenschip. Of misschien is het handig dat ze naar een mobiel nummer kunnen bellen. Je mag met je team zelf bedenken wat iemand moet doen als diegene Sjoerd heeft gevonden." *Koppel eventueel bijvoeglijk naamwoorden aan de schrijfpdracht: gestreept shit, rond brilletje, blond haar.*

DDU **2. Teamopdracht.** "Maak, samen met je team, een 'Wie heeft Sjoerd gezien?' poster. Bespreek met elkaar wie wat gaat doen. In je werkschrift bij les 10 zie je een afvinklijst. Er moet een titel boven de poster komen, een beschrijving van Sjoerd, een tekening van Sjoerd en een tip wat iemand moet doen als diegene Sjoerd gezien heeft. Kijk ook goed of de woorden goed geschreven zijn en of je hoofdletters en punten gebruikt hebt. In de vorige les hebben we geleerd dat we eigennamen met een hoofdletter schrijven. Niet alleen namen van mensen, zoals Sjoerd, maar ook straten en woonplaatsen. Eén van jullie is de voorzitter. De voorzitter moet ervoor zorgen dat iedereen zich goed aan de afspraken houdt.

En de voorzitter zorgt er ook voor dat alles netjes op de poster komt. Overleg in je team wie van jullie vandaag voorzitter is en verdeel daarna de taken.”

tijd	<u>10 minuten</u>
tijd ///	4. Bespreken met team. “Je overlegt met je team wat goed is of wat anders moet. Stel dat jullie het niet eens zijn met elkaar: wie kan dan in het team de beslissing nemen?” 5. Netversie. “Als jullie tevreden zijn, pak je het erbij en schrijf/plak/teken alles op je poster.”
tijd klaar	<u>15 minuten</u> voorbereiden op de presentatie
tijd	6. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.
tijd /// →	<u>15 minuten</u> 7. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak (“Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?”) voor de volgende week. <u>5 minuten</u> Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten. <i>Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om aan de eisen van de schrijfoopdracht te voldoen.</i>

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

///	1. Schatkist. “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende keer. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar mooie zinnen laten horen.” Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon een goede betekenis heeft. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld.
tip	2. Woorden van de week. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst in. Deze wordt nagekeken en bij de volgende les besproken.” <i>Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en de betekenis van elk woord in een goede zin heeft opgeschreven. Gebruik deze informatie om in de volgende lessen de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben.</i>
terugblik	3. Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. “Tel het aantal punten dat je vandaag hebt verdiend en overleg met elkaar waarom ik jullie die punten heb gegeven. Tel vervolgens het totaal aantal punten bij elkaar op. Wie is het team van de week?” - woorden van de week - schrijfoopdracht - team van de week
voorblik	- nieuw boek

Antwoorden bij de verhaalkaart

Les 6

Antwoorden bij de samenvatting	
Verhaalkaart	Blz. 42 t/m 49
Begin	Het verhaal begint met Fien die onrustig heen en weer wiebelt omdat ze haar geheim niet wil verklappen.
Wie	Het gaat vooral over Fien, Peggy en Juliano.
Wat	Fien en Peggy maken ruzie met elkaar. Fien zegt het geheim van Peggy te kennen, Peggy zegt van niet.
Waar	Het grootste gedeelte speelt zich af in het klaslokaal, daarna buiten op straat.
Probleem	Juliano moet van zijn moeder meedoen met de zangwedstrijd.
Oplossing	Juliano kan doen alsof hij de baard in de keel heeft.
Afloop	Fien vertelt Juliano over haar tweede geheim: vriendinnen worden met Evelien.

Les 7

Antwoorden bij de samenvatting	
Verhaalkaart	Blz. 50 t/m 57
Begin	Fien en Sjoerd lopen langs de waterkant. Fien wil liever niet langs de dierenwinkel, omdat ze bang is dat de sigarenmeneer er is.
Wie	Het gaat vooral over Fien, Sjoerd en Juliano en een beetje over de sigarenmeneer, en de moeder van Peggy.
Wat	Sjoerd vist de tanden van de sigarenmeneer met zijn schepnet uit het water.
Waar	Het verhaal speelt zich buiten af.
Probleem	Juliano moet nu heel schor zingen, omdat ze denken dat hij de baard in de keel heeft.
Oplossing	<i>De oplossing wordt (nog) niet gegeven. De kinderen mogen zelf een gepast antwoord verzinnen.</i>
Afloop	Fien heeft een nieuw plan: Ze wil iets gaan uitzoeken en uitvinden.

Les 8

Antwoorden bij de samenvatting	
Verhaalkaart	Blz. 58 t/m 65
Begin	Fien, Juliano en Sjoerd staan te wachten bij het spookhuis. Trees staat ook te wachten voor de deur en belt met de bezorger.
Wie	Het gaat vooral over Fien, Sjoerd en Juliano en een beetje over Trees en Evelien.
Wat	De bezorger komt langs met de nieuwe rolstoel van Evelien. Fien neemt hem in ontvangst.
Waar	Het speelt zich af voor het spookhuis.
Probleem	Fien gaat er in de rolstoel vandoor. Ze botst tegen Evelien op en ligt op de grond. Iedereen is boos op haar, dan vraagt ze of Evelien haar vriendin wil zijn. Evelien sjeest verder en reageert bijna niet...
Oplossing	<i>De oplossing wordt (nog) niet gegeven. De kinderen mogen zelf een gepast antwoord verzinnen.</i>
Afloop	Pleun pakt de hand van Abdoul en stelt hem gerust.

Antwoorden kopieerbladen

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 3	Welk woord van de week past het best in de zin?
Antwoord	1. inschrijving 2. fik 3. punthoofd 4. volkstuintje 5. onverwacht 6. advertentie 7. verloofde 8. heelal 9. indringer 10. gedachten 11. vocht 12. geruzie

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 8	Welk woord van de week past het best bij de afbeelding?
Antwoord	1. de musical 2. het kikkerdril 3. hij beëindigt 4. de zending 5. schor 6. de toonbank 7. toekomstige 8. het voorgevoel 9. het gebit 10. nagmaakt 11. het ontvangst 12. geen schijn van kans

Antwoorden toetsen

ANTWOORDEN TOETS – les 4

‘Fien vindt het uit’ – Harmen van Straaten

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3	20	100
	4	40	
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

BL	1	A
	2	B
	3	C
	4	(Ter beoordeling van de leerkracht). Fien telt voor tien volgens haar moeder. Fien telt voor tien. Tien.
WS	5	C
	6	A
	7	A
	8	C
	9	(Ter beoordeling van de leerkracht). Een advertentie is reclame in een krant of tijdschrift. Een advertentie is reclame. Reclame.

ANTWOORDEN TOETS – les 9

‘Fien vindt het uit’ – Harmen van Straaten

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3	20	100
	4	40	
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

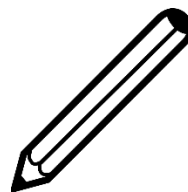

BL	1	B
	2	A
	3	D
	4	(Ter beoordeling van de leerkracht). Evelien wil naar het piratenschip. Naar het piratenschip. Piratenschip.
WS	5	A
	6	D
	7	B
	8	C
	9	(Ter beoordeling van de leerkracht). Een zending is dat je spullen opstuurt. Spullen die opgestuurd worden. Iets dat je opstuurt.

Kopieerbladen

Kopieerblad les 3: 'Fien vindt het uit'

Betekenisvolle zinnen

Ik hoop dat alles goed is gegaan met de voor de zwemwedstrijd en dat ik nu mee kan doen.	
De auto staat in de ..., wat een rook en vuur komt daar vandaan!	
Stop eens met dat gezeur, ik krijg er een van.	
Mijn moeder gaat altijd naar het om de tomaten water te geven.	
Ik ben kletsnat geworden vandaag, want de harde regen kwam heel voor mij.	
Lola heeft al haar barbies verkocht door een in de krant te zetten.	
Narim is mijn, ik ga over twee weken met hem trouwen.	
Als je 's nachts naar de lucht vol met sterren kijkt, zie je een deel van het	
De deur is opengebroken, dus er is een in huis geweest.	
Als ik iets niet interessant vind, dwalen mijn snel af.	
Als het warm is buiten moet je veel water drinken om binnen te krijgen.	
Hou toch eens op met dat, ik houd er niet van als jullie boos op elkaar zijn.	

Kopieerblad les 8: 'Fien vindt het uit'

Welk woord van de week past **het best** bij de afbeelding?

1.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
2.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
3.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
4.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
5.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
6.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
7.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

8.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
9.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
10.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
11.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
12.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Naam:

KOPIEERBLAD | LES 5

Spreekwoord:

Betekenis

Naam:

KOPIERBLAD | LES 10

VERMIST

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
